

PEG-sonde

Plaatsing en verzorging

Maatschap Interne Geneeskunde IJsselland Ziekenhuis
Maatschap Gastro-enterologie IJsselland Ziekenhuis

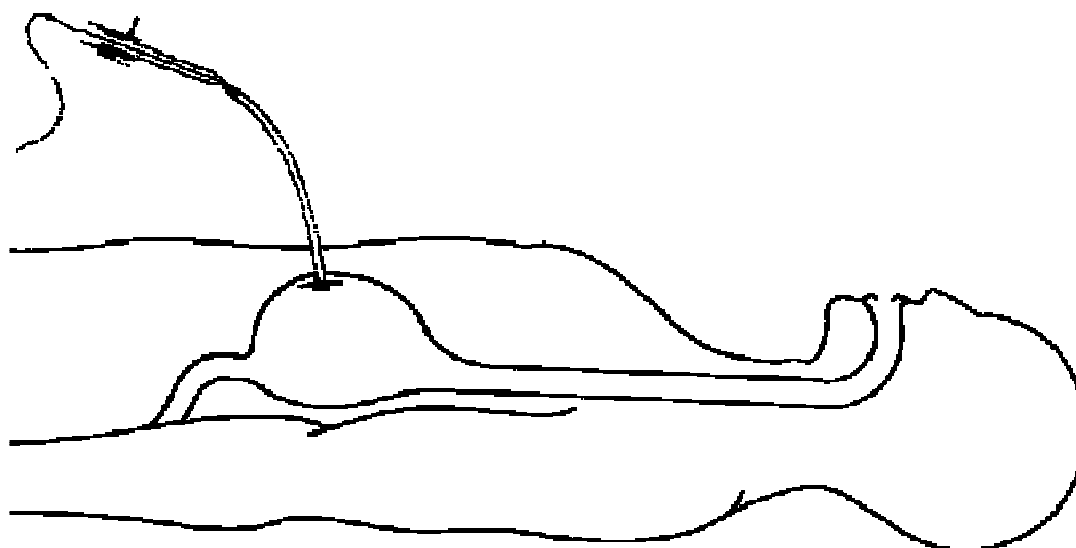
1

Plaatsing van een PEG-sonde

1. Wat is een PEG-sonde?

Wanneer een patiënt zelf niet meer (voldoende) kan eten, kan via de PEG sonde langdurig voeding direct in de maag worden toegediend.

De afkorting PEG staat voor *Percutane Endoscopische Gastrostomie*. Een PEG sonde is een verbinding met de maag direct door de buikwand heen waardoor voeding kan worden gegeven.

2. Voor de ingreep

Belangrijk:

Enige dagen voor de ingreep dient u te stoppen met medicijnen die de bloedstolling beïnvloeden, zoals:

Geneesmiddel:	Stoppen:
Sintrom/acenocoumarol	Minimaal 5 dagen voor het onderzoek
Plavix	7 dagen voor het onderzoek
Aspirine, Ascal, Acetosal	10 dagen voor het onderzoek
Marcoumar	Minimaal 10 dagen voor het onderzoek

Het stoppen met innemen van deze medicijnen doet u in overleg met de arts die deze medicatie heeft voorgeschreven. U dient zijn/haar adviezen bij de voorbereidingen op te volgen.

De dag voor de ingreep

Vanaf 24.00 uur de avond voor het onderzoek dient u nuchter te zijn. U mag ook niets meer drinken.

De dag van de ingreep

Op de afgesproken tijd meldt u zich bij het loket van de afdeling Opname in de centrale hal om u te laten inschrijven. U krijgt enkele formulieren mee waarmee u naar het loket van de Endoscopie afdeling gaat.

Deze afdeling bevindt zich op de begane grond. U gaat de B vleugel (ingang poliklinieken) in en u neemt de eerste gang rechts.

3. Plaatsing van de PEG-sonde

Voor het onderzoek krijgt u een infuusnaaldje in de arm. Via dit naaldje krijgt u een slaapmiddel toegediend. Meestal ondervindt u dan geen hinder. De ingreep zelf duurt ongeveer 30 minuten.

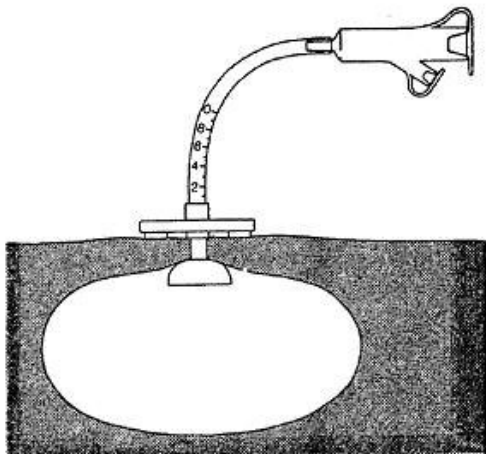
Via de mond wordt een flexibele slang (gastroscoop) ingebracht waarmee de slokdarm, de maag en de twaalfvingerige darm worden bekeken.

Als dit onderzoek laat zien dat het goed mogelijk is een PEG-sonde te plaatsen, zal de precieze plek worden bepaald.

Dan wordt de buikwand gedesinfecteerd en wordt de huid plaatselijk verdoofd.

Vervolgens wordt een holle naald door de buikwand in de maag gebracht. Door deze naald wordt een lange draad in de maag geschoven. Deze draad wordt via de gastroscop in uw maag door de mond mee naar buiten genomen.

De PEG sonde wordt aan deze draad bevestigd en via de mond, de slokdarm en de maag in de buikwand geplaatst.

Een schotelvormig plaatje in de maag aan het uiteinde van de PEG-sonde voorkomt dat de sonde naar buiten schiet. Aan de buitenkant wordt de PEG-sonde ook vastgezet met een plaatje.

Tijdens de plaatsing van de PEG-sonde kan het volgende voorkomen:

1. de PEG sonde kan niet worden geplaatst wegens het ontbreken van een geschikte plek,
2. ademhalingproblemen door verslikken tijdens het onderzoek,
3. bloeding van de insteekopening,
4. tijdelijk stilliggen van de darm,
5. ontstaan van een gaatje (perforatie) als gevolg van het aanprikken van een voorliggende darm. Een operatie kan dan nodig zijn.

4. Na de plaatsing van de PEG sonde

Nadat de PEG-sonde door een arts of een gespecialiseerd verpleegkundige is gecontroleerd, kan er 6 tot 8 uur na de plaatsing worden gestart met het toedienen van water.

Als dat zonder problemen gaat, kan na 24 uur worden gestart met de sondevoeding.

De eerste 7 dagen mag u niet baden of douchen.

Binnen enkele weken vergroeit de maag met de buikwand en vormt zich een kanaal (een zogenaamde *fistel*) tussen de maag en buikhuid. Dit kanaal wordt stevig door de vorming van bindweefsel.

Na plaatsing kunnen de volgende problemen zich voordoen :

1. ontsteking van de huid rondom de sonde, meestal licht en snel voorbijgaand,
2. uitbreiding van de ontsteking naar diepere huidlagen of buikvlies,
3. een verstopte sonde.

Eventuele problemen of complicaties

Ernstige complicaties komen zelden voor (minder dan 1 op de 100 ingrepen)

5. Vervangen of verwijderen van de PEG-sonde

Sommige types PEG-sondes moeten door een arts met behulp van de gastroscop worden verwijderd.

Bij vervanging kan meestal zonder problemen een nieuwe sonde worden geplaatst door het reeds gevormde kanaal (*fistel*).

Bij verwijdering groeit het kanaaltje vanzelf dicht en mag u dezelfde dag weer gewoon eten, na goedkeuring van de behandelende arts. (als de verwijdering per ongeluk plaatsvindt, zie volgende hoofdstuk).

2

Verzorging van een PEG-sonde

1. Verzorging van de PEG-sonde

Algemeen

Bij de verzorging van de PEG-sonde dient u zich te realiseren dat de maag door de PEG sonde tegen de voorste buikwand wordt aangetrokken. Pas na enkele weken is dit permanent vergroeid.

Het is ook belangrijk dat er een goede fistel wordt gevormd, dat is het “gangetje” tussen de maag en de huid naar buiten. Daarom zorgt de verpleging ervoor dat de PEG sonde zeker de eerste 14 dagen goed tegen de buikwand gefixeerd blijft.

Na ongeveer 2 weken zal er enige mate van vergroeiing zijn maar pas na 6 weken zit de maag zo vast dat een PEG sonde gewisseld kan worden.

De blauwe veiligheidsklem mag de eerste 6 weken niet worden losgemaakt, deze is door de arts op de juiste plaats vastgezet. De verpleging noteert op hoeveel cm. de sonde de huid passeert en controleert dit dagelijks.

Benodigheden voor de verzorging van de sonde:

- gaasjes
- huidvriendelijke zeep
- wattenstaafjes
- pleister

Belangrijk: Desinfectans zoals *Povidone-Iodine* (PVP-I; bijvoorbeeld: Betadine, Braunol) en *Octenidindihydrochlorid-*

Phenoxyethanol (bijvoorbeeld: Octenisept) mogen niet worden gebruikt.

Deze kunnen een negatief effect hebben op de fysisch-mechanische werking van de sonde.

Verzorging van de sonde en de fistel gedurende de eerste 14 dagen direct na de plaatsing :

- Was uw handen.
- Controleer de PEG-sonde dagelijks.
Bij elke duidelijke verandering van de sonde (verkleuring, haarscheurtjes, lekkage, etc) dient u contact op te nemen met de behandelend arts.
- Maak de sonde los van het uitwendige fixatieplaatje maar houd een beetje spanning op de sonde. Laat de blauwe klem voor de veiligheid zitten. Dat is de originele positie van de sonde.
- Schuif het fixatieplaatje omhoog en reinig de huid rond de stoma met schoon, warm water en zeep.
Strijk hierbij van de stoma weg.
Droog het goed met behulp van gaasjes of een handdoek.
- Maak de sonde en het fixatieplaatje schoon met een gaasje, zeep en water. Hierna weer goed drogen.
- De sonde moet dagelijks 180 graden gedraaid worden om ingroei in de maagwand te voorkomen.
Dit doet u door de sonde zonder spanning voorzichtig te draaien en de sonde niet naar binnen te duwen.
Wanneer dit niet lukt, dient u de arts te waarschuwen.
- Schuif het uitwendige fixatieplaatje terug op zijn originele positie, direct voor de blauwe veiligheidsklem.

- Maak het aansluitstukje aan het begin van de sonde 2 x per week schoon met water en een wattenstaafje. Knik de sonde hierbij dubbel om te voorkomen dat er maaginhoud naar buiten loopt.
- De eerste 7 dagen mag u niet baden of douchen.

Dagelijkse verzorging van de PEG sonde en de fistel na 14 dagen:

Zie ook verzorging direct na plaatsing. Daarnaast:

- Draai de sonde dagelijks 180 graden. Duw de sonde daarom ongeveer 2 cm naar binnen en draai de sonde tussen duim en wijsvinger eenmaal helemaal rond.
- Als de wond volledig is geheeld, kan worden volstaan met het wassen van de huid rondom de fistel met water en zeep, afspoelen en goed droogmaken.
- De ruimte tussen het fixatieplaatje en de huid moet ongeveer de dikte van een munt zijn. Verschuif zonodig het fixatieplaatje (bijvoorbeeld bij gewichtstoename). Zet dan een nieuw streepje op de sonde.

2. Doorspoelen van de PEG-sonde

Benodigdheden

- 50 ml spuit
- (kraan)water

Wanneer spoelt u de sonde door?

- Gebruik elke dag een nieuwe spuit.
- Spoel de sonde door met 20 – 25 ml water voor en na het toedienen van voeding of medicatie en minimaal elke 8 uur om verstopping te voorkomen.

- Spoel de sonde niet alleen voor, maar ook na het toedienen van elk medicijn door. Dus ook tussen de verschillende medicijnen. Dit is belangrijk om een reactie tussen de medicijnen te voorkomen.
→ Wanneer u medicijnen gebruikt, vraag uw apotheker dan om de juiste toedieningsvorm.
- Sondes die (tijdelijk) niet gebruikt worden, moeten minimaal 2x per dag doorgespoeld worden.

3. De sonde is verstopt, wat nu?

Er zijn verschillende mogelijkheden:

- De sonde krachtig doorspoelen met lauwwarm water. Helpt dit niet, probeert u het dan met koolzuurhoudend mineraalwater of cola.
- Neem een 5 ml of 10 ml spuit, zet die op het aansluitstuk en probeer met een pompende beweging van de zuiger vocht door de sonde te krijgen.
- Kneed het uitwendige deel van de sonde.
- Lukt dit alles niet, overleg dan met uw arts of verpleegkundige.

4. De sonde is per ongeluk verwijderd, wat nu?

Als de sonde per ongeluk is verwijderd, dient u onmiddellijk een arts of verpleegkundige te waarschuwen.

De fistel (het kanaal) tussen de buikwand en uw maag groeit namelijk zeer snel weer dicht, al binnen enkele minuten tot uren. Snel reageren is dan nodig omdat de sonde anders opnieuw moet worden geplaatst.

5. Wat te doen bij mogelijke complicaties?

Een lichte vorm van afscheiding uit het stomakanaal is normaal.

Waarschuw uw arts of verpleegkundige in geval van:

- pijn
- roodheid
- huidirritatie
- ontsteking
- pusafscheiding
- wild vlees.

6. Heeft u nog vragen?

Wanneer u nog vragen heeft, kunt u natuurlijk altijd contact opnemen met de endoscopie afdeling.

Het telefoonnummer is **010 – 258 5180**.

De afdeling is bereikbaar van 09.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 16.00 uur.

Deze folder ondersteunt de mondelinge informatie die u van arts of verpleegkundige heeft ontvangen. Heeft u nog vragen over het onderzoek of uw behandeling, eventuele gevolgen en risico's, of over andere behandelmogelijkheden, stel ze dan gerust.